

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne število se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spis in dopis: se pošiljajo: Uradništva „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištva „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica —

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1917.

Leto XXX.

Avstrijska politika.

Avstrijski državniki premišlujejo, kako bi Avstrijo preuredili, da bi bili vsi narodi zadovoljni. Tega si nihče več ne more tajiti, da je to živa potreba in neoporečna zahteva pravice. Vsi narodi so šli v boj za Avstrijo, zato mora biti Avstrija vsem domovina! Ne gre več, da bi nekatere narode prezirali ali celo zatrli. Avstrijsko vprašanje se mora rešiti!

Resnično pa je, da je lažje to zahtevati, kakor pa povedati kako.

Ko bi bile narodne meje ostro določene, bi dejali: najbolj pravično bo, če se da vsakemu narodu svoboda v svojih mejah. A dejansko ni tako. Narodi segajo drug v drugega meje. Nikjer ni lepo zaokrožene celote. Poglejmo na primer naše narodne meje! Na Kranjskem imamo nemški otok: Kočevje. Na Stajerskem segajo Slovenci tu visoko gori proti nemškemu Gradcu, tam so jih Nemci potisnili nazaj ali utesnili. Celo nekatera mesta na slovenski zemlji so dosti ponemčena. Podobno je na Koroškem. Na Primorskem je tako s Slovenci in Italijani. Tržaška okolica je slovenska, Trst si lasté Italijani, pa celo Nemci! Nič drugače ni drugod. Za Čehe je na primer silno značilno, da je največje na češko mesto Dunaj v nemški zemlji. Narobe pa Nemci segajo krog in krog v češka ozemlja. Mej med Poljaki in Rusini nihče ne more določiti. Lvov stoji na rusinski zemlji, a ga imajo Poljaki za svoje mesto.

A tu bi se dalo še kako pomagati. Vsak narod naj bi pač nekoliko odnehal in popustil, ta tu, drugi drugod. Slovenske meje bi se tako dale precej dobro določiti. Nekaj svojih bi pač morali pustiti na nemški zemlji — ti bi se kajpada počasi ponemčili — a nasprotno naj bi tudi Nemci žrtvovali nekaj svojih, zlasti po mestih, kjer so jih samo umetno namno-

žili. Če komu naš narod ni ljub, naj se pa izseli. Kjer je sredi tuje zemlje večji drugonarodni otok, tam bi bilo treba seveda kako poskrbeti za pravice listega naroda. Nam Slovincem gotovo ni na umu, da bi hoteli Kočevcem vzeti jezik v šlach in v uradih, ali jih sploh kako pogaziti. Zato bi se slovenske južne dežele brez posebne težave združile v lepo celoto in enoto: spodnje Stajersko, spodnje Koroško, Kranjsko, Primorsko in Istra. Italijanom, kar jih je, bi že pravtako kakor Nemcem zagotovili pravice. Hrvatje v Istri so pa naši bratje. Tako naj bi se določile meje v Galiciji med Poljaki in Rusini, tako drugod.

Ampak druga težava je! Ko mi in Rusini hočemo narodno zedinjenje v narodnih mejah, Čehi in Poljaki tega ročejo. Čehi in Poljaki so imeli nekdanj vsak svoje kraljestvo in v teh zgodovinskih mejah bi radi dobili tudi sedaj svojo samostojnost in neodvisnost. Za nas Slovence so zgodovinske (deželne) meje okovi nesamostojnosti, za Čehe in Poljake so zgodovinske meje razširjenje veličine. Zato je tu med nami in Čehi, med Rusini in Poljaki globoko nasprotje. Naša in rusinska politika je novodobno-narodna; češka in poljska je zgodovinsko-krajevna.

A še ni konec težav. Mi Slovenci bi se radi združili z drugimi Jugoslovani, da bi se okrepili in bi bili močna slovanska straža ob Adriji. Čehi bi radi pritegnili v svoje kraljestvo tudi Slovake, ki so jim sorodni po krvi in jeziku, ali pravzaprav, ki so tudi Čehi. A velik del Jugoslovanov je pod krono sv. Štefana, pravtako so Slovaki na Ogrskem, potemtakem oboji v drugi državi. Mažari imajo namreč Avstrijo za eno državo, Ogrsko pa za drugo, obe samo glede osebe vladarja in nekaterih skupnih reči zedinjeni. Da bi torej dosegli, kar hočemo, bi se moralo to državno dvojstvo (dualizem) razbiti. Temu se pa Mažari z vsemi silami upirajo, in vpijejo, za-

kaj avstrijska vlada pusti take zločinske nakane.

In Nemci?—Nemci bi najrajši obnovili tiste čase, ko so sami gospodovali, a drugi narodi robotali. Z Mažari so edini v tem, naj bodo Mažari gospodje tam, sami pa tu. Čehe dolže veleizdajalstva, Jugoslovane blizu tako. Največ, kar bi dovolili, bi bila takoimenovana narodna samostojnost (avtonomija) po okrožjih. To se pravi: vsaka dežela naj bi se razdelila kolikor mogoče po narodnih skupinah v okrožja. Na primer: Koroška v nemška in slovenska okrožja. V nemških okrožjih naj bi bilo vse samo nemško, v slovenskih pa slovensko in nemško. Tako, pravijo Nemci, bi vsak narod imel svoje pravice, Nemci pa svoje. Po naše se to pravi: Nemci bi gospodovali povsod, drugi pa hlapčevali vsak v svojem okrožju.

Vsak vidi, da je avstrijska politika težka. Treba bi bilo velikega duha in močne volje, da bi se Avstrija preustvarila po načelih pravice in svobode za vse. Zato ni čuda, da se mnogo poskuša in mnogo ponesreči, da se minister umika ministru. Ni vsak moč za to. Lahko pa skoraj rečemo: Zdaj ali nikoli. Če svetovna vojska s temi neizmernimi žrtvami za vse narode narodom ne prinese svobode, potem je ne moremo upati od nikogar in nikdar. Ta veliki čas, ki je vse premetal in preobrnil, mora razbiti tudi to, kar je bilo ne samo zastarelo, ampak krivično, in ustvariti novo veliko Avstrijo, pravično vsem narodom, vsem narodom čuvarico samostojnosti in svobode! To mora biti vodilo avstrijske politike.

Sv. oče govori.

Tistim, ki so netili in zanetili vojsko, tistim, ki so zapletali in zapletli skoraj vse narode v svetovni ogenj, ni še mar, da bi požar omejili in pogasili, da bi napravili

mir. Nasprotno! Framasonstvo, ki ima na vesti glavno krivdo, da se preliha v potokih nedolžna kri in da zdihuje vse človeštvo v stiski in bedi, to framasonstvo bi rado pritegnilo v svetovni vrvež še zadnje države, ki so ostale nevtralne. Framasonstvo ima namen na svetovni grmadi, kjer naj bi se zrušili prestoli in oltarji, ustanoviti kraljestvo brez Boga in brez Cerkve. To je dejstvo, ki se ljudem le premalokrat razloži in pojasni; zato se pa najdejo še danes lahkoverneži, ki brezvestnim blebatačem in sovražnikom katoliškega duhovstva ne znajo v obrekljive ustnice zalučati resnice, ki je izražena v zgorajšnjih besedah, marveč se oprijemljejo že tolikrat ovržene, krivične, a obenem smešne in bedaste trditve, češ, da so duhovniki vojsko naredili.

Sv. oče Benedikt XV., poglavar katoliške Cerkve, pa tudi najvišji pastir vseh duhovnikov in vernikov, se neprestanu trudi, da bi nagnil in ganil srca vojskujočih se vladarjev — za mir. — Sedaj je zopet govoril, a slovesneje, odločneje, zavestneje kakor poprejš. Papež je poslal noto vsem državam in vladarjem, kajti on govori kot oče vseh vernikov, kot dobrohotni nevtralec, samostojni vladar, ki je edini v sedanjji vojski ohranil popolno nepristranost, pa ne samo politično, marveč tudi osebno in notranjo nevtralnost. Udeležuje se pač tudi papež vojske, a ne z orožjem, ne s pristranostjo, ampak s tem, da sočustvuje z vsemi žrtvami, z vsemi trpečimi, z vsemi ranjenci, da moli za vse. V tem oziru se papeževa nota ne razločuje od prejšnjih; no v o je pa glavno jedro njegovega pisma: načrt za pravičen in stalen mir. Papež govori jasno in kar naravnost in odločno nasvetuje in narekuje: razoroženje, skupno razsodišče, medsebojni sporazum, pravičnost, prostost ter skupnost morja.

Mirovno gibanje je z dnem, ko je papež razposlal svojo noto, stopilo v nov tir. Kakšen bo uspeh? Ali se nahaja dobra volja in pripravnost za mir tudi tam, kamor je dospel klic sv. očeta? Ali smemo upati in reči: da...? Predznakov in predpogojev ne manjka. Najboljša in najtrdnjša zaslomba in opora je gotovo odkrito hrepenenje vseh narodov in ljudstev. Tudi Kerenski, Poincaré in Lloyd George naj bi se zavedali, da ima pripravnost za žrtve in dobra volja vsakega naroda svoje meje.

Splošno se tudi sodi, da je papež svoji noti že nekako naprej pot pripravil in da se je odločil za ta korak šele, ko je spoznal, da vladam več ali manj ustreže in da nota ne bo došla kot nepoklican sel.

Kakor bi ne bilo prav, če bi se le preveč zanašali na novo mirovno gibanje, tako bi bilo tudi napačno, če bi mislili, da je delo sv. očeta le udarec po vodi. Pot do miru se je začela delati. Bog daj, da bi šlo vse srečno izpod rok, četudi po strminah!

Pregled po svetu.

Ljudstvu več besed! Ko je prišlo poslanstvo hrvatskega sabora k cesarju Karlu, je izustil naš vladar tudi te-le besede:

de: »Gospodje naj bodo prepričani, da ta vojska ne bo niti en dan dlje trpela, kakor bo neobhodno potrebno.« Zdi se pa, da je minister za vnanje zadeve grof Czernin v svojem srcu bolj na strani nemškega cesarja, kar se tiče nadaljevanja vojske. V Nemčiji se je kancler dr. Michaelis posvečeval z glavnim odsekom državnega zbora o tem, kakšen odgovor naj se da papežu na njegovo noto. Čisto prav, da v tako važni reči govore zastopniki ljudstva. Tudi pri nas bodo morali ustavne zadeve tako izpremeniti, da bo pri vprašanjih o vojski in miru tudi ljudstvo obvezno in veljavno soodločevalo.

Vtis papeževega posredovanja za mir. Ni ga lista na svetu, ki ne bi omenjal papeževega pisma in ne pripomnil svoje sodbe, oziroma sodbe stranke ali struje, katero zastopa. V prvi vrsti je treba vpoštevati uradne in oficijelne izjave vodilnih časopisov. Z zadovoljstvom se poudarja, da bodo osrednje države sprejele v glavnih obrisih mirovno ponudbo sv. očeta; o sporazumu se pa lahko sodi, da ponudbi ni nenaklonjen. Celo v Londonu se zagotavlja, da se bodo dobrohotno in resno pečali s papeževo noto. Pomenljiva je zlasti izjava nemškega državnega kanclerja dr. Michaelis-a, ki je z izrednim zadovoljstvom pozdravil mirovno noto. Rekel je med drugim: »Vsak častni poskus, prinesiti ubogemu človeštvu mir, simpatično pozdravljamo; korak papeža Benedikta XV., ki je napravljen — tako sodim — vsled resnega stremjenja po pravici in nepristranosti, pa posebno pozdravljamo.« Odgovori na noto še niso sestavljeni; iz raznih pojavov se sklepa, da nikjer ne bodo odklonilni. Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da je papeževa nota vsejala seme miru. — Angleškemu ministrskemu predsedniku Lloyd George-ju so te dni izročili spomenico z 900.000 podpisov, ki zahteva naj se takoj prične mirovna pogajanja.

Na Španskem so razni nezadovoljneži neprestano na delu ter hodijo od mesta do mesta, da bi ljudstvo navdušili za vojsko. Prejšnji teden so nahujskali delavstvo ter povzročili splošen štrajk. Vlada je posegla s krepko roko vmes ter spravila štrajkovski odbor pod ključ. Zasedila je tudi spis, ki je iz njega razvidno, da se je pripravljala po vsi Španiji revolucionarna zarota. V Madridu so zaprli 300 oseb. Tudi po provincah so jih veliko pozaprl. Kralj je poklical rezervnike k vojaškim vajam. Vojaštvo in policija se trudita, da bi se pričelo zopet redno življenje.

Iveri.

Zvok (glas) je počasnejši kakor luč, zato doide slava in čast marsikoga šele po smrti.

Zaljubljenec je kakot vžigalica. Komaj se vname, pa že glavo izgubi.

Svoje male napake človek prizna, da velike zakrije.

Malo govore tisti, ki imajo veliko povedati; veliko pa tisti, ki ne vedo kaj prida.

Najboljši pomoček zoper malenkostne skrbi so velike skrbi.

Svetovna vojska.

Enajsta soška bitka divja z vso silo dalje. Italijani zasedli vas Selo in Kostanjevico; italijanski napadi na severnem Krasu in v Vipavski dolini odbiti. Ob srednji Soči so se naši umaknili; izpraznili so tudi Sveto Goró. Krvavi boji za goro Sv. Gabrijela; štajerski Slovenci dosedaj odbili vse napade. Cesar na bojišču v sovražnem ognju. — Živahnější boji na Tirolskem. — Rusko-romunski napadi odbiti.

VOJSKA Z ITALIJO.

Velikanska borba na Primorskem. Boj za Trst, boj za življenje Avstrije besni dalje s tako silo, kakršne še ni videlo primorsko bojišče. Kaj strašnega, silnega se godi dol in na levem bregu Soče. Votlo grmenje topov se razlega daleč naokrog. Ljudje postajajo in plaho zro proti strani strašnega bobnenja; meščani pozno v noč postarajo po ulicah ali slone ob oknih in s skrbjo poslušajo odmev silnega boja. Ni čuda, če se zemlja tresse, če daleč naokrog šipe šklepetajo, ko pretresa ozračje grmenje nad 8000 topov. Cadorna sodi, da razpolaga naša armada ob Soči z vsaj 2000 topovi, na vsakih 30 metrov odpade en top. Italijanski list »Stampa« pa poroča, da so postavili Italijani v boj 6800 topov, med temi je 1800 francoskih in angleških. Ta topovska sila drobi v prah kraške skale, griče in vasi. Pa tudi pehotna sila enajste soške bitke nadkriljuje vse, kar so sovražniki dosedaj postavili na bojišče. Nad en milijon vojakov se bori med seboj na življenje in smrt, Italijani so samo na Krasu vrgli v boj nad petsto tisoč mož; 56 sovražnih brigad je dosedaj prišlo z našimi četami v boj. Zadej pa stoje še neštete množice pripravljene, da planejo na naše obrambne čete. Napad za napadom buta ob naše postojanke; po 20 napadov so morale naše čete odbiti en sam dan.

Razvoj 11. soške bitke. Italijani so napadli na vsej 70 km dolgi fronti od Rombona do morja. Po silni topovski pripravi je napadla njih pehota na vsej črti. Najbesnejše so napadali na Krasu in v prostoru pri Avčah, Kanalu in Deskli, na levem bregu srednje Soče. Nekaj uspehov so Italijani dosegli na Krasu med Kostanjevico in Grmado, kjer so vzeli vas Selo in prišli na severnovzhodna pobočja Grmade. Največ sreče so imeli Italijani ob srednji Soči; tu so zasedli višine in planoto med Lokavcem in Sočo. Prišli so tudi na Sveto Goró. Zadnji čas se bijejo najsilnejši boji za goro Sv. Gabrijela in za Grmado.

Dasi so Italijani dosegli nekaj uspehov, vendar naš vojni položaj ni še vznemirljiv. Če hočejo Italijani udreti v Trst, bi morali osvojiti Trnovski les, Vipavsko dolino, Fajti hrib, Trstelj in ves visoki rob Krasa in kraške planote. Tudi, če vzamejo Grmado, še nimajo proste poti v Trst, ker na Krasu je treba osvojiti posebej še vsa-

ko dolinico in vsak grič, teh je pa še precej do Trsta.

Boj za Grmado. Kakor v deseti, tako skušajo Italijani tudi v enajsti soški bitki za vsako ceno osvojiti Grmado. Boj za te višine je strašen. 900 italijanskih topov največjega kalibra neprestano bruha jeklo od Jaliva Soče proti Grmadi. Na morju so Italijani napravili velike plave, na katere so pritrčili velikanske ladijske topove, da z njimi obstreljujejo Grmado; kamor siplje ogenj tudi laška mornarica z morske strani. Grmada je kakor ognjenik, vsa v dimu in prahu, vsa v ognju in plinih; skalovje se drobi in prah, največje utrdbе se rušijo pod najtežjimi granatami. Čudno je, da more sploh na njej še ostati živo bitje. Italijani hočejo obkoliti Grmado od juga in severa. Na severozapadni strani Grmade so Italijani iz prostora pri Jamljah in Hudem logu pritisnili na naše čete pri vasi Selo, udrlj v naše postojanke in jih zasedli.

razbili vsi sovražni napadi; več sreče pa so imeli Italijani ob ovinku Soče pri Avčah, Kanalu in Desklah. Tu so imeli Italijani v globokih bregovih in ovinkih Soče skritih mnogo čolnov za prevažanje čet, napravili so tudi več mostov na čolnih. Naša artiljerija jih je potopila mnogo in razbila vse sovražne mostove. Vendar se je sovražniku posrečilo prepeljati na levi breg toliko napadalnih moči, da se je mogel polastiti višinskega grebena pri vasi Vrh. Črnovojniki iz Egra so potisnili sovražnika nazaj, toda Italijani so poslali v boj nova ojačenja, ki so zopet zasedla omenjeno višino. Italijanska pehota je pripeljala s seboj strojne puške in manjše topove. Teško topništvo je pa z desnega brega Soče podpiralo napad in obsipavalo vso planoto Banjščice in Sv. Duha. Vedno večjemu pritisku se je morala naša pehota umakniti na višine Bate in pri vasi Kal. Ker je pa naše vodstvo videlo, da bi se

naših čet na Sveti Gori nevzdržljiv; od vseh strani v ognju topov, bi se bile naše čete zastoni še dalje žrtvovala na svetogorskih razvalinah, zato so ponoči 24. avgusta izpraznile Sveto Goro, ki so jo nato zasedli Italijani brez boja. — Vzporedno z boji na Sveti Gori so se krvavo borili tudi za goro Sv. Gabrijela, ki stoji jugovzhodno od Svete Gore in zapira pot na Trnovsko planoto. Tu se zadnje dni bijejo najsilovitejši boji. Goro branijo slovenski štajerci; kakor levi vztrajajo v najhujšem topovskem ognju in odbijajo napad za napadom.

Francozi ob Soči. V enajsti soški bitki pomaga Italijanom tudi nekaj francoskih lovskih bataljonov. Prihod Francozov so prikrivali; šele iz brzozavke italijanskega kralja predsedniku francoske republike, ki hvali junaštvo francoskih čet, se jasno vidi, da je poleg topništva tudi nekaj francoske pehote prišlo na pomoč Italijanom.

Letala v 11. soški bitki. 261 sovražnih letal posega v srčite boje na Primorskem. Med bojem mečejo bombe na naše čete, obstreljujejo rezerve, zaloge živil in municije. Naši letalci jim po številu niso kos, pač pa s svojo požrtvovalno drznostjo. Od 18. do 23. avgusta so naši sestrelili 12 sovražnih letalcev.

Ujetniki. Naši poročajo, da so ujeli do 23. avgusta nad 8000 Italijanov, italijansko uradno poročilo pa javlja, da so zajeli 20.000 Avstrijcev in 60 topov, kar je čisto umljivo, če vpoštevamo, da se naša armada le brani.

Živahni boji pred Asiagom. Naše čete zadnje dni živahneje pritiskajo na italijansko bojno črto pri Asiago. Razvili so se krepki topovski boji, par sunkov v sovražne črte je prineslo nekaj plena in ujetnikov.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Odbiti sovražni napadi. Dočim na vsej fronti na Poljskem, v Galiciji in Bukovini boji počivajo, se v Romuniji sovražnika pridno giblje. V prostoru pri Loveji in Panciu skušajo Romuni in Rusi z neprestanimi napadi zopet nazaj osvojiti pred kratkim izgubljeno ozemlje. Vsi sovražni napadi so bili popolnoma odbiti.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Angleži zopet ljuto napadajo pri Ypernu, Arrasu in Lensu; razen par jarkov niso dosegli ničesar. Ofenzivo v velikem obsegu pa so začeli tudi Francozi pri Verdunu. Na obeh straneh Meze so vrgli Francozi v boj svoje goste naskakovalne skupine, z isto brezobzirnostjo, kot svoječasno v aprilski ofenzivi ob reki Aisne; doživeli so silno krvave izgube, dosegli so pa le malo. V francoskih rokah je ostal grič »Mrtvi mož« in par gozdov v bližini Verduna.

Tedenske novice.

Povodom visokega odlikovanja, s katerim je naš cesar Karel priznal in pohvalil dvajsetletno neumorno, nesebično in goreče delovanje našega presvetlega knežškofa dr. A. B. Jegliča, kot višjega

Solun, kjer je pogorelo okrog 1000 hiš.

Brezuspešni sovražni napor na severnem Krasu. V sredini Komenske planote, pri Kostanjevici so bili morda najbesnejši pehotni boji enajste soške bitke, semintja se je valilo to strašno borenje, ki je kakor velikansk vrtinec požiralo tisoče človeških življenj. Kostanjevica je ostala v sovražnikovih rokah, naši so se zakopali ob vzhodnem robu te vasi. Popolnoma brezuspešni pa so bili sovražni napadi na višine pri Fajtovem hribu in severno od Kostanjevice; slovenski junaki, Kranjci in Štajerci, so vedno zapodili Laha s krvavimi glavami nazaj.

Prelepa vipavska dolina Italijane vse kako najbolj vleče in mika. Veliko so se že prizadevali, da bi dobili dostop vanjo, a doslej zastonj. V Panovcu, na sv. Marku, ob Vrtojbi, povsod so se zrušili siloviti italijanski napadi ob železni brambi naših čet, niti koraka niso pridobili, pač pa je vse bojišče posejano z italijanskimi mrličji.

Ob srednji Soči so se naši umaknili. Na Rombonu, Krnu in Mrzlem vrhu so se

pehota mogla tu držati le z velikimi žrtvami, je ponoči na četrtek ukazalo izprazniti tudi Kal in Bate. Italijani tega niso opazili. V petek so začeli z vsemi kalibri obstreljevati ta prostor in ko so mislili, da so s svojim topovskim ognjem uničili bralince, je naskočila njih pehota — v prazno. Na to je čakala naša artiljerija. Od severa, od vzhoda in jugovzhoda se je vsula toča naših topovskih izstrelkov na presenečenega sovražnika in mu zadala težke izgube. Italijani niso vedeli, pri čem so, zato so se morali ustaviti in razposlati patrole, da poiščejo naše nove postojanke. Italijani so tako zasedli nekaj ozemlja, utisnili so našo fronto za kakih 5 km.

Italijani na Sv. Gori. — Krvavi boji za goro Sv. Gabrijela. Takoj v začetku ofenzive so Italijani pošiljali regiment za regimentom po slemenih Sv. Gore k naskoku na razvaline Marijine cerkve; toda vedno so se valile njih razredčene in razbite vrste nazaj proti Soči in Solkanu. Ker so pa Italijani napredovali na Banjščici in v prostoru južno od tam je postal položaj

pastirja lepe ljubljanske škofije, se je zbraja v škofijskem dvorcu dne 23. avgusta ljubljanska duhovščina, da je izrazil svoje veselje in zadovoljstvo nad tem odličnim priznanjem. V imenu vseh navzočih in ne navzočih duhovnikov je častital presvetlemu knezoškofu okrožni in stolni dekan M. Kolar. — V zahvali je prevzvišeni omenjal, da mu je osobito v zadovoljstvo, ker vidi, da je to odlikovanje vzradostilo duhovščino kakor tudi dobre vernike cele škofije. Želel je pa vsem odlikovancem in neodlikovancem, da bi bili deležni enkrat božjega odlikovanja v nebesih.

Posledice suše se poznajo povsod: Rast je zastala, listje pada z drevja, studenci so usehnili, vodnjaki so skoraj prazni. V Ljubljani so nehali škropiti po ulicah, ker od treh črpalnic mestnega vodovoda samo ena še dosega vodo... Na Štajarskem okrog Maribora in Celja razsaja griza; zdravniki dolže nenavadno vročino in slabo prehrano.

Dež pomočil. Bogu hvalo, v nedeljo smo imeli precej blagodejnega dežja brez viharja in brez posebnega grmenja. V Ljubljani je deževalo nekako 5 ur deloma prav močno. Za tako sušo je bilo vsekako premalo, a v sili smo bili lahko zadovoljni. Ljubljano in najbližjo okolico je bil rahel dež poškropil že v soboto. Dež pretekle nedelje je segel na Gorenjskem, kakor se nam je pravilo, samo do Otoč.

+ **Orglarska šola Cecilijinega društva v Ljubljani.** Na orglarski šoli v Ljubljani (Poljanska cesta 4, II. nadstr.) se bo v šolskem letu 1917/18 zopet vršil reden pouk. Vpisovanje vseh učencev in sprejemni izpiti nanovo priglašeni učencev bodo v ponedeljek, 17. septembra ob desetih dopoldne. Nanovo vstopajoči učenci naj prinese s seboj: 1. rojstni in krstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. priporočilo župnega nam je pravilo, samo do Otoč. V ponedeljek popoldne je zopet pošteno deževalo.

Orglje na vrstí... Izšla je naredba, ki ukazuje, da se morajo pobrati iz cerkvenih orgelj, ki imajo več nego osem registrov, vse piščali iz cina in podobnih zlitin. Izjeme se bodo dovolile samo za orglje, ki imajo zgodovinsko ali umetniško vrednost.

Družinska Pratika L 1918 izide tekom prihodnjega tedna. Cena je z ozirom na izredno podražanje papirja in drugih tiskarniških potrebščin določena za ta letnik na 40 vin. Razprodajalci dobe določen popust.

Vojska rodi sadove. V Straži pri Toplicah je bilo večkrat pokradenih veliko stvari: denarja, blaga, jestvin i. dr. Prišli so na sled. Dognalo se je, kar je predvsem žalostno in značilno za sedanjo dobo, da so se na rokovnjaško pot podajale tri mladenke, stare od 17 do 20 let, in sicer sestre Marija, Ivana in Ana Skube iz Ručetne vasi. Z njimi bo sedaj napravilo račun sodišče.

Strela, ogenj, smrt. Dne 16. avg. je tresčilo v poslopje posestnika Jožefa Bobnarja v Gor. Globodolu pri Mirni peči. Strela je ubila sletno hčerko Rozalijo, dve njeni sestrici pa omamila. Ogenj, ki je nastal, so sosedje urno pogasili.

Požar je uničil v Dečji vasi (Zagradec) posestniku Mihaelu Vidrihu bišo, hlev, kaščo in svinjak. Požrtvovalnosti vaščanov se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosesčino. Dekleta so s pohvalno vztrajnostjo donšale vodo iz Krke. Na pomoč sta prihiteli požerni brambi iz Ambrusa in Krke. Hvala vsem!

Vojaške novice.

Cesar na bojišču. Dne 22. avgsta, ko je na soškem bojišču najbolj hreščalo, je bil navzoč v območju sovražnikovega topništva in letalcev tudi naš preskrbni cesar Karel, ki je z veliko pozornostjo zasledoval razvoj milijonske borbe od ranega jutra do večerne ure. Sijajna vztrajnost naših čet je zaslužila priznanje našega najvišjega gospoda.

Na cesarjev rojstni dan je bil med osobjem, ki je cesarju častilo, tudi odposlanec 59. pp., neki narednik, ki mu je izročil velik šopek krasnih tirolskih planik, zbranih in natrganih od vseh polkov, ki stoje na tirolskih bojiščih. Cesar je bil vsled te ljubeznivosti izredno ganjen. — Na rojstni dan je bil cesar Karel pri sveti maši ter kleče molil iz molitvenika in rožni venec.

Cesarstvo slavje na 2700 m visoki pečini. Naši »Domoljubovi« prijatelji pišejo z visoke tirolske planote: Cesarjev rojstni dan smo praznovali tudi tukaj na bojni črti in počastili svojega najvišjega poveljnika. Zvečer v temnem mraku smo stopili iz strelskih jarkov v bližino na hrib ter zapeli cesarsko pesem in več slovenskih narodnih. Po vrhovih okrog smo zakurili velike grmade, da smo tudi Italijanom pokazali, da slavimo rojstni dan našega ljubljenega vladarja Karla I. — Tudi želodec je bil vesel ta dan, ker je použil kaj dobrega. Šaljivci so rekli: ko bi le bil cesarjev rojstni dan vsaj parkrat na teden!

Pozdravljamo vse bralce in bralke »Domoljuba«: Fantje »cesarjevičevega« pp. 17: Anton Mulej, Vrba na Gorenjskem; Iv. Miklavž in Fr. Brsan, Orehovec pri Kostanjevici; des. Iv. Krajčir, komp. kuhar; Florian Murgel, Trebelno; Ant. Strmole, Zatičina; Fr. Petan od Nov. mesta; L. Knop, Svibno; Al. Gorjup, Karlovec; podd. J. Gradišar, Duplje; Andr. Fajfar, Vrzdene; Jož. Žulič, Črnečavas; L. Fajan, Strahinj; podd. Ant. Tavčar, Stara Loka; Jos. Polajnar, Kokra; Fr. Anžič; Peter Burger, Komenda; I. Žabkar, Drnovo pri Krškem; Iv. Uranič, Strahinj; čtv. Fr. Žabjek, brivce, l. baon.; Ilja Calič iz Bosne; narednik Andr. Mlinar; telefonist Karel Sajovic.

† **Nadporočnik Fr. Garbas.** Na goriškem bojišču je padel pretekli teden nadporočnik Fr. Garbas, poveljnik nekega delavskega oddelka. Zadel ga je bomba laškega letalca. Pokojni je bil carinski revident v Ljubljani, poštenjak in splošno priljubljen. Kot sin dobrih kmetijskih staršev z Iga pri Ljubljani se je še vedno z vneto brigal za kmečke zadeve ter se pridno pečal zlasti s sadjarstvom. Počivaj v miru!

Zasluzeno priznanje. S častno svetinjo Rdečega križa na vojnem traku je odlikovana gospa Marija pl. Strahlova, sopro-

ga graščaka v Stari Loki — za neutrudno samaritansko delo po loških vojnih bolnišnicah.

Častno znamenje Rdečega križa druge vrste z vojno dekoracijo je podeljeno č. g. Antonu Skubicu, dekanu v Ribnici.

Umril je v ruskem ujetništvu (6. junija 1917) Janez Jerman iz Št. Ruprta na Dolenjskem. Ujet je bil 11. maja 1915. Malo poprej mu je umrl oče. — Za domače dvojna poskušnja, podvojena žalost. Ne p. v m. l.

Brez srca. Bila je avgustova nedelja. Na neki postaji ne daleč od Ljubljane ob, stoji bolniški vlak, poln ranjenec. Neke osebo, ki je ravno pri vodnjaku stala, poprosim za malo vode, a namesto vode sem čul neke nerazumljive besede, morda psovke. O domovina — — — Ali je to moje plačilo? Ali sem to zaslužil, ker sem te čuval in ti pel glad, mraz, žejo? Ali danes ne daleč od doma niti toliko nisem vreden, da bi dobil požirek vode? Kolesa so zaškripala in vlak se je premaknil... K. (Opomba uredn. Dotična oseba je bila brez dvoma begunka iz tujine, ki umeva samo italijanski jezik. Ne moremo si misliti domačega človeka, ki bi se do izmučenega in žejnega vojaka tako obnašal, saj je gostoljubnost značilna poteza slovenskega ljudstva.)

Ne utonil, ne padel ni Anton Šteblaj iz Skrilga pri Ljubljani, dasi se je tako govorilo, marveč nahaja se v ruskem ujetništvu, kar so domači izvedeli šele čez dve leti negotovosti. Pravi, da se mu dobro godi.

Po dveh letih se je oglasil iz ruskega ujetništva Franc Lenarčič iz Bevk št. 9 pri Vrhniki. Skrbni starši so ga že skoraj objokovali kot padlega. — Prav tako šelc čez dve leti je prišlo v roke materi Mariji pismo vojaka Ivana Pavšek, ki se nahaja na Ruskem kot ujetnik. — To v tolažbo vsem, ki še ne vedo za svoje drage. — Martin Jurečič, sin posestnika in trgovca iz Česenc pri Krškem je razveselil domače s pismom z Ruskega, ko dobro leto niso nič vedeli zanj.

Kupi mrličev. Očividec pripoveduje, da je na kraškem bojišču ob glavnih navalih na naše postojanke obležalo toliko Italijanov, da leže kar na kupe. Ob gori sv. Marka, pri Selu, Grmadi in Fajtovem hribu, kjer so se valile v boj vedno nove in sveže vrste italijanskih vojakov, so strojne puške kar kosile. Širi se strašen smrad; mrliški vzduh se čuti do tržaške okolice.

Grozota. List »Die Kölnische Zeitung« pravi: Ob Soči bruha ogenj iz 6800 topov; med temi je 1500 najtežjih angleških in francoskih. Grmenje je tako strašno in močno, da se sliši čez hribe globoko gori na Tirolsko.

Prosimo, če bi kdo vedel, kje se nahaja vojak Anton Gulja iz Brda v Istri, ki je bil svoj čas odšel v Tirole, naj bi blagovolil sporočiti Antonu Jaksetiču (K. sch. Rgt. Nr. III., III. Ers. Komp., Schärding, Ob. Österr.), da pove staršem, ki so v skrbeh zanj.

Napredovanje v nemški armadi. Nemški cesar je baje dovolil, da se sme povišati v častnika vsak razumen vojak, ki se je odlikoval na bojišču in se sploh odlično obnaša.

Naši pozdravljajo. Z italijanskega bojišča pošiljata pozdrave vsem pridnim horjulskim in raškim dekletom, kakor tudi vsem bralcem »Domoljubovim« topničarja (pri 30-5 cm možnarjih) Ivan Končan iz Horjula in Fr. Prijatelj iz Rašice pri Vel. Laščah. (Pristavek: Tu se imamo še nekaj dobro. Lah nas včasih pozdravlja, a tako velikanskih topov na nimajo, kot mi; pravijo nam, da nismo s tega sveta. Na srečno svidenje!) — S Češke: Tu v Novih Dekanah se spominjamo domačih prijateljev in znancev slovenski vojak: Mih. Skumaver, Sv. Lenart; Andrej Ziberna, Primorsko; Jož. Titovšek, Močilno; Z. Sebetič, Hrvaško. — Fantje »cesarjevičevca« pp. 17, pri stotniški strojni puški; Ivan Mislej, Podlog; Stef. Skulj, Gor. Kališče; Mat. Košir, Crnivrta pri Polh. Gradcu; Iv. Bratkovič, Mišovo pri St. Jerneju; Jurij Božnar, Zakobiljek pri Poljanah; Ivan Strniša, Tržič; Jos. Hrovat, Dvor pri Žužemberku. — Z visokih tirolskih planin pozdravljajo gorenjski fantje in moške vse domače: Ivan Zima in Fr. Sodja, Zabreznica; Iv. Razinger, Zirovnica; Fr. Legat in Fr. Valjavec iz Smokuča; Val. Nadižar iz Doslovič; Jan. Vovk iz Vrbe; Čop Janez iz Zirovnice; Iv. Mulej iz Radovljice; Fr. Trpinc z Bleda; Fr. Pangrc z Blejskega Sela; Jos. Prešera z Brega; Peter Škrjanc, Stiška vas; Alojzij Škrjanc, Kovor. — »Cesarjevičevi« fantje . . . m. komp. srčno pozdravljajo vse okoli »Domoljuba«: Janez Premk, Fr. Bokalič, A. Koželj, Fr. Kobilca, vsi iz Mengša; Jožef Vavpotič, Šmarca; Polde Kotnik iz Prevoji; Fr. Remic iz Zgor. Brnika.

Iz enajste soške ofenzive pošiljajo mnogo pozdravov vsem slovenskim fantom in dekletom fantje domačega gorskega polka . . . Četovodja Fr. Vitman, Mokronog; podd. Al. Košir, Boh. Sred. vas; Rud. Stebec, Mokronog; Janko Pekolj, Dobrič; Fr. Skobe, Žužemberk; Iv. Urek, Kapele pri Brežicah. — Iz strelskih jarkov v koroških planinah se oglašajo slov. fantje . . . pp. Nahajajo se ondi že dolgo ter si žele, da bi kmalu napočil srečni dan miru: Zupan Fr., Breznica; Pretnar Fr., Zasipl; Cepelnik Fr., St. Vid; Jerina A., Ljubljana; Zupančič Fr., Seliče na Dol.; Kazar P., Žitaravas; Stefan J., Gozdnavas; Ražun L., Sinčavas; Arnejc Fr., Ledence v Rožu; Simonič Jožef, Idrija; Ivančič Iv., Kontoški J., Taljanič M., Benčič J. — Istrani: Malič Fr., Lestič L., Sp. Štaj.

Razne novice.

Ni prav to . . . Še vedno opazujemo, da se ponašajo s cigaretami mlečozobe gospodične iz frakarskih družb, da prižigajo svalčice drobni fantiči, dočim si morajo naši kmečki možje pomagati z raznim listjem, da si nekoliko utolažijo staro navado kajenja. Nedavno sem bil priča, kako so se pehali možakarji ob neki kamniški trafiki za mrvo tobaka; tisti, ki je bil tako srečen, da je nekaj dobil, je splaval izpred vrat kar po ramah navzočih, taka gneča je bila med čakajočimi kadilci. Kmet mora skoraj vse pridelke oddati za občno uporabo, vse se mu odtegne, ali bi ne bilo prav, da bi se mu z a g o t o v i l o vsaj nekoliko tobaka, saj vsakdo ve, kaj pomeni za postarnega možaka pipa božje travice! Kar je za žensko »kofek«, to je za možakarja tobak! Oblast naj bi skrbe-la, da se tudi to blago po pravici razdeli.

Deset granat najtežjega kalibra je bilo namenjenih na Trst dne 19. avgusta. Zadelo jih je 7. Bilo je ravno po sedmi uri, ko so ljudje po hudi dnevni vročini vrveli na zrak. Porušena je ena hiša — sredi mesta — ena pa poškodovana. Grozen krik in vik je nastal, kajti mrtvih je bilo 6 oseb — sama mladina — in sicer: Sestri Gizela in Eleonora Lavrenčič, prva stara 14, druga 10 let, Beneš Julij — 14 let, Peter Cigoj — 10 let, Blažević Albina —

15 let; Er. Loj — 30 let. Prizor ob razmesarjenih truplih je bil pretresljiv.

Vode manjka. Vodovod v Mariboru je več ur dopoludne in popoldne zaprt, ker primanjkuje vode.

Nadškof šepticki, ki je prišel preke nevtralnih držav iz ruskega ujetništva v Švico, čaka dovoljenja za potovanje v Rim. Čujemo, da se Italija brani dati tako dovoljenje. Metropolit bo poročal sv. očetu o dogodkih v Rusiji med vojsko. Ker mu pa razni listi podtikajo politične namene, ima težave s potnim listom. Prvo, kar je vnetemu nadškofu pri srcu, je zблиžanje vzhodne cerkve z Rimom.

Pomiloščen je Blaž Ravnik, bivši gostilničar iz Kolodvorske ulice v Ljubljani. Obsojen je bil na dosmrtno ječo in prese-del 17 let. Sedaj bo šel k vojakom.

Usoda ruskega mogotca . . . Prejšnji teden so odpeljali bivšega ruskega carja in družino v Sibirijo. Odhod Romanovičev so prikriivali. Na postajah niso obstajali. Car je imel zase voz ameriškega Rdečega križa, carica in otroci so se vozili v dveh spalnih vozovih. Vlak se ni smel nihče približati; tudi izprevodnikom niso povedali, kdo da se vozi. V prvem in zadnjem vagonu so bile postavljene strojne puške. Vlak se je ustavil v mestu Tobolsk; pozneje pošljejo carja baje v notranjo Sibirijo.

Nikjer ni popolne varnosti. V noči pred 20. avgustom sta trčila blizu Sv. Hipolita na Nižje Avstrijskem dva vlaka s tako silo, da so bile mrtve 3 osebe, ranjenih pa 59.

V Črnigori je avstrijska uprava uredila in popravila ceste, dogradila luko Plavnico ob Skaderskem jezeru, ustanovila novo tobačno tovarno, ki more predelati na leto 400.000 kg tobaka, nape-ljala en vodovod, otvorila do konca junija 191 novih šol.

Nemški škofjo za mir. V Fuldi so imeli nemški škofjo običajno vsakoletno zborovanje. Pri tej priliki so poslali nemškemu cesarju brzoglavni pozdrav s prošnjo za mir. Cesar je odgovoril: »Pridružujem se Vaši molitvi, da bi Gospod Bog kmalu vrnil mir vsled vojn. groze trpečemu človeštvu.«

Rešilna Romunija. Minister za prehrano je povedal, da smo zadnje mesece živeli samo od uvoza iz Romunije. Najtežje je bilo, ker je bilo zmanjkalo krompirja in je bilo treba seči deloma po semenskem krompirju. Nova letina (žitna) je splošno boljše izpadla nego se je pričakovalo. Letina zgodnjega krompirja na Ogrskem se je popolnoma skazila, tako da Avstrija od obljubljenih 5000 vagonov ni nič dobila.

Strašen požar v Solunu. Pred štiri-najstimi dnevi je jelo goret v bolgarskem delu Soluna. Požar se je urno širil, četudi je gasilo vojaštvo; uničeni sta dve tretjini Soluna, 100.000 ljudi je brez strehe. Uničena je tudi cerkev sv. Demetrija, ki je nenadomestljive vrednosti.

Prvi večji vojni udarec v Ameriki. Blizu mesta Montreal v Severni Ameriki se je vnela tovarna za izdelovanje smodnika. Vsled velikanske eksplozije in strašnega ognja je porušeni 60 poslopj; okrog 300 oseb je vrglo v zrak.

Dopisi.

Prem. Komaj se je po končanem šolskem letu učiteljica Milka Gantar poslovila od Prema, že smo izvedeli bridko novico, da je pri svoji teti v Zagorju umrla v najlepših letih. Petletna služba na Premu je bila prva in zadnja. Sirota brez matere se je morala navaditi na skromnost, ki ji je vedno ostala. Tiha zadovoljnost je ni nikoli zapustila. Usoda ji je tudi za zadnji dom naklonila zaslino, navadno rakev iz mrtašnice. Ker je bila v okraju splošno priljubljena, je pribitela na pogreb lepa družba s Prema in Trnovoga. Prijateljice iz Trnovoga so ji zapele v slovo zadnji pozdrav (poč vodstvom g. J. Mevželja), moški zbor pa na pokopališču. Njeni šolski otroci, čez 50 po številu, so se napotili čez hrib, največ bosi seveda, da jo ob-sujejo s premakimi rožami. Za osmino pa jih je bilo še več, ki so ji darovali ne več rož, ampak prejelci zanjo v domači cerkvi skupno sv. obhajilo. — Umrla je Marija Frank, mlada mati, žena cerkvenega ključarja. Bila je pobožna in mirna, kakor da bi je ne bilo v vasi. — Smrt hodi tudi po našem polju. Samo en dež ob košnji smo imeli, ki še do brazde ni namočil. Suho celo poletje. Poklicani faktorji, ki bodo hoteli rekvirirati, naj pridejo prej pogledat, kaj je prirastilo.

Iz Škocijana pri Mokronogu se nam piše: Pri nas je suša menda vse vzela. Fižola, krompirja, repe, zelja in ajde ne bo. Tudi prstine za prešiče ne bo. Drugega žita je veliko manj kakor druga leta. Sena in olave prav malo, žirvine pa še precej. Kako jo bomo preživili! Samo sadja je nekaj. Vseповred postavljajo sušilnice in ga pridno suše; da bo na pomlad vsaj nekaj za pod zobe. Vinogradi dozaj dobro obetajo, pa tudi potrebujejo dežja. — V Grumljah so naročili nov jeklen zvon, težak 135-5 kg, menda četrti na Kranjskem. Z vso slovesnostjo so ga sprejeli in 12. avgusta popoldne je bil blagoslovljen. Ljudje so prav zadovoljni s njim. Ima lep glas in se še daleč sliši.

Semič. Naše izobraževalno društvo je zopet nastopilo z lepo prireditvijo. Na Veliko mašo so igrale dekleta lepo igro »Ljudmila« in svoje vloge prav dobro rešile. Videli smo tudi kmeta Neroda v novi obleki »Navihanih študentov«, v katerih so nastopili naši dijaki in želi mnogo priznanja.

Iz Dobrnice. Dne 17. avgusta je padel na ita-lijanski fronti vojak Janez Zorec iz Korit štev. 32, vzoren član telovadnega društva »Orel«. Njegov stotniški poveljniški poročal materi umrlega junaka sledeče: »Boreč se za dom in za cesarja proti iz-dajalcu Lahonu je umrl Vaš sinko Janez junaka smrti. Danes, dne 17. t. m. ob 3. uri zjutraj je bil zadet v glavo od kosa sovražne granate in bil na mestu brez trpljenja mrtev.

Kakor je ta udarec hud za Vas, naj Vam bo v zadoščenje in tolažbo, da je bil Vaš sin prav priden, dečko, hraber, vesten in pokoren vojak.

Za junaštvo je prejel bronasto hrabrostno svetinjo, Karlov križec; srebrna svetinja I. vrste mu bo pa podeljena v prihodnjih dneh. Mlado žiljenje je daroval za domovino in svojega cesarja, ki prav danes praznuje svoj rojstni dan.

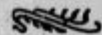
Iskreno sožalje v imenu cele stotnije z Vami žalujoči E. P. komandant stotnije.

Ravnokar je došlo poročilo, da so ga pokopali na pokopališču za padle junake (grob št. 646) v vasi Mahorini (?) v vipavski dolini.

Padli junak je bil zvest član dobrničkega Orla, kakor tudi mladeniške Marijine družbe in slov. katol. izobraževalnega društva. To je drugi naš Orel, ki je daroval mlado življenje za cesarja in domovino. Materi vdovi tudi naše odkrito sožalje tolkobilji, ker je bil umrl Janez vsestransko vzoren mladenič, tih, blag in vsem priljubljen.

Strašna suša je domala vse pokončala: ajdo, koruzo, krompir, fižol. Naš nekdanji dobrniški banat za žito se bo spremenil v suho puščo. Zelje so skoraj pojedle požrešne gosence. Danes (v nedeljo) nam je Bog poslal nekoliko blagoslova z neba. Deževalo je par ur precej močno. Hvala Bogu!

Hamborn. V dopisu z dne 9. avgusta je bil pomotoma označen g. A. Hajdenik kot predsednik odtodnega društva. Naznanja se, da je predsednik g. kaplan Jenster, A. H. pa podpredsednik.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Zadrege zaradi sena. Po naših krajih tožijo kmetje, da niso v stanu oddati zahtevane množine sena. Prav iste tožbe so tudi drugod. Na Štajerskem so izjavili gospodarji, da so nakosili letos komaj eno četrtino navadnega pridelka. Četudi veliko živine odprodajo, bodo ostalo le težko čez zimo preživili.

Enake težave imajo na Nemškem. Tam se zahteva do 1. febr. 1918 15 milijonov kvintalov slame. Dati se mora precej 6-5 milijonov kvintalov, do 30. septembra 3 milijone, ostanek na mesec do svečnice. Izmerili bodo polja in na podlagi teh podatkov se bo določilo, koliko mora vsak kmet dati slame. Ker krme zelo primanjkuje, skušajo kmetje živino hitro odprodati, predno postane kost in koža. Vojaštvo more vzeti le omejeno število živali. Najboljše bi bilo, da se dovoli tudi po kmetih več živine klati. Moka se težko dobi, beguncev je povsod veliko, domačih revežev, ki imajo nekaj grošev, a premalo žita,

ja. Minister za prehrano je upal, da ga dobi le za Dunaj z Ogrske 5000 vagonov. Pridetek je bil tam po uradnih izjavah skrajno slab, da niso mogli nič poslati. Kdor more verjeti, naj verjame. Vreme je bilo spomladi ugodno, dežja zadosti. Kako se je neki krompir pokončal?

Na Dunaju gredo zvečer z vrečami na kmete in privlečejo pozno ponoči krompir domov. Oči postavbe se milostno zapirajo, saj ljudje ne gredo za zabavo ven, temveč le v skrajni sili. Hočejo živeti, četudi le slabo. Uradna preskrba s krompirjem se ni sponesla. »Slednjic ne smem enega pozabiti,« pravi list »Reichspost«, »da na hrbtu teh krompirjevcev ni še nobeden krompir segnil, v uradni oskrbi pa celi vagoni. Boljše je, da se krompir zdrav použije od stradajočega ljudstva, četudi v nasprotju z vladnimi odredbami, kakor da bi se natančno držali uradnih zapovedi in bi celi vagoni krompirja segnili.« — Precej drugi dan po tem članku je bilo uradno razglašeno, da se bo kaznoval z zaporom in s kaznjico do 20.000 K, kdor bo kupil ali prodal krompir. — Omenjeni list je pripomnil k tej odredbi, da bi bili ljudje že

čudno je, da ima sadje višje cene, kakor najboljšo žito.

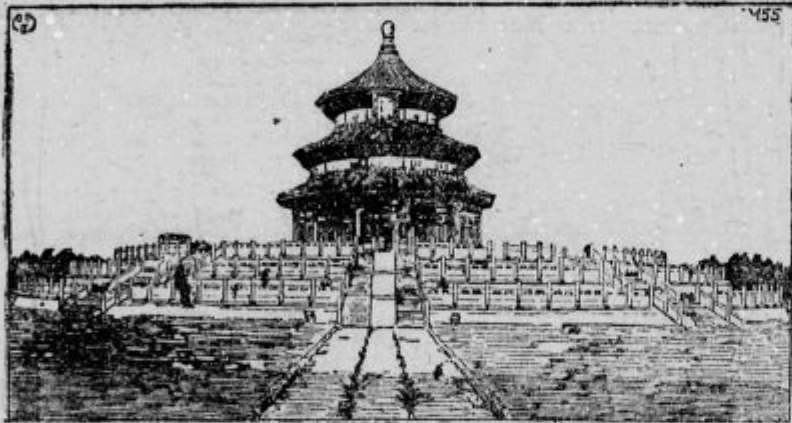
Točnost pri oddaji živine. »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine« naznanja: Ker so se ljudje pritoževali, da so morali tu in tam predolgo čakati pri oddajah živine za vojaštvo in civilni konsum je odredilo »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« sporazumno z vojaštvom, da se prevzema živina točno ob določeni uri. Sedaj pa se dogaja vključ razglasom in opominom, da ljudje za dobavo določeno živino prepozno priženo. Opozarjamo, da naj bo vsak zaupnik točno in ob določeni uri s svojo živino na kraju oddaje, ker pozneje priglane živine ni mogoče prevzeti.

Kuharska gospodinjska šola pri uršulnikah v Ljubljani s pravico javnosti je zaključila dne 31. julija svoje četrto šolsko leto. Novo šolsko leto se bo pričelo dne 3. oktobra t. l. Priglasijo se sprejemajo že od 10. avgusta dalje. Doposlati je tudi krstni list in zadnje ljudskošolsko spričevalo. Natančnejši pogoji se objavijo pozneje.

Brez merice. Deželna vlada kranjska je v zmislu ministrske naredbe (z dne 26. maja 1917, drž. z. št. 235) sledeče odredila: Mlinarjem se plača za izmleto žito samo v denarju; takozvano »merico« namesto plačila jemat, je prepovedano. Za meterski stot izmlete pšenice, rži, ječmena, ajde, koruze, prosa, ovsa in zmesi se plača 5 K; za obdelavo ječmena, ki ga da kdo v sto-pe, plača 8 K, za obdelavo pšena 4 K 50 v; za drobljenje ovsa, koruze in za mletev zadnjega žita za krmo 3 K. — Izmleti se morata pšenica in rž na 90 delov moke in največ sedem delov otrobi. Prestopki se kaznujejo z visokimi globami do 5000 K ali z zaporom do šestih mesecev.

Gosenice letos občutno pritiskajo na zelje in zeljnike, ki so vsled suše itak revni in mršavi. Včasih, ko je bilo dovolj moče, je močna in bujna rast to golazen lahko prenesla, zdaj bodo pa ostala samo rebra, kjer se posestniki ne utegnejo boriti zoper požrešno golazen in jo zatirati. Čujemo, da je dobro sredstvo zoper gosenice konoplja; duh te rastline jim je tako zoprno, da se ne približajo ali jo pa odkurijo. Za letos je ta pomoč že prepozna. V bodoče bi pa že kazalo, če bi posestniki po zeljniku ali okrog njega v primerani razdalji posejali tudi nekoliko konopljinih zrnc.

S petrolejem bo treba tudi v bodoče štediti. Dostaj smo morali dati Nemčiji po 110.000 met. stotov petroleja na mesec, po novi pogodbi ga bomo pa dali samo še 24.000 met. stotov. Nemčija dobiva vedno več petroleja iz Rumunije, tako da nas je v tem oziru razbremenila. Koliko olja za mažo in parafina bomo morali v bodoče pošiljati Nemcem, še ni določeno. Kljub temu pa, da se bo naš izvoz petroleja na Nemško sedaj dokaj znižal, ne smemo pričakovati obilice v domači preskrbi petroleja. Tačas proizvajamo v monarhiji po 1400 vagonov petroleja na mesec; od tega odpade 250 vagonov za vojaške svrhe, 240 vagonov za Nemčijo, 100 vago-

Tempelj v Pekingu, kjer so se vdale cesarske čete.

tudi veliko. Čim bolj se v eni jedi varčuje, tem več se druge porabi. Jajc bo kmalu zmanjkalo za mesta, pomanjkanje mleka bo še veliko bolj občutno. — Naj se torej povsod dovoli klati potrebno število živali in ne samo v mestih in obrtnih krajih.

Z Ogrske prihajajo poročila, da kmetje nočejo oddati žita. Po vladni odredbi si smejo mesta sama kupiti toliko žita, da ga bo na osebo 12 kg na mesec. Posamezni si pa tudi lahko sami nakupijo žita. Ostanek domače porabe in tega nakupa poberejo komisijonarji. Prazne ladje čakajo ob Donavi in Tisi, da se nalože, žita pa ni; kmetje ga ne dajo. Menda so se prav velike množine pšenice kljub najstrožji prepovedi na skrivaj prodale. Na Ogrskem je najvišja cena pšenici 50 K za 100 kg. V resnici se plačuje 50 do 100 K za 1 mernik. Vsak se hoče sam oskrbeti, ker ne zaupa v ogrsko prehrano. Oblasti tem miže, saj imajo vsi želodce. Hudomu in obrekovalci pripovedujejo, da so oni gospodje, ki so pri mestnih aprovizacijah, najboljše preskrbljeni.

Velika težava je tudi s krompirjem. Po poročilu lista »Reichspost« so celo pomlad pričakovali na Dunaju zgodnjega krompir-

javno siti, ko bi mogli jesti odredbe. Bogatini se ne bojijo kazni, ker imajo denar, reveži pa ne zavora, ker tam ne bodo bolj lačni.

Stiske v nevtralnih državah. Precej hudo mora biti tudi v nevtralnih državah. Švica je zasegla vse krušno žito. Turšica, ječmen in oves dosedaj niso zaseženi. Vsako krmljenje krušnega žita je prepovedano. Kdor si kupi sir, ga sme le 10 odstotkov zase porabiti. Kdor ga sam izdeluje, sme le 200 kg za svojo družino porabiti v enem letu. Kakor se kaže, imajo Švicarji strah, da bi jim zmanjkalo žita. Potem bi vsaj sir imeli za domače reveže. Sicer bodo pa sir tudi zamenjavali za drugo blago.

Razno. Na Nemškem imajo novo strogo naredbo glede vreč. Če kdo naroči blago in preskrbi svoje vreče, kakor je zdaj navadno, mora po prejemu blaga vse vreče oddati centrali za vreče. Najbrž bomo tudi pri nas kmalu do tega prišli.

Suša se vedno huje pozna. Za živino že zdaj primanjkuje krme. Če ne bo kmalu dežja, ne bo prav nič ajde, Turšica je zelo slaba, pesa povsod majhna in nezatna. Letos bo res težko prešiče rediti.

nov za državne železnice in 100 vagonov za Rusko-Poljsko. Za domačo porabo v zaledju bi tedaj ostalo le 700 vagonov in bo treba velike štedljivosti, da bomo s tem izhajali.

Deželno banko snujejo v Celovcu. Pri ustanovitvenem zborovanju so bili navzoči zastopniki dežele, Celovca, trgovske zbornice itd. Povabljeni pa niso bili slovenski zavodi. Sedaj šele, ko so se zedinili — brez Slovencev, bi radi videli, da bi se udeležili njihovih namenov tudi denarno močni slovenski zavodi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za franciškansko-cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4¹/₄ % brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej Inserat!

Slike in črtice z bojišč.

Najboljši prijatelj v tujini.

Preljubi moj zvesti prijatelj »Domoljub«! Odkar živim v Romuniji, si mi ti najboljši prijatelj, ker me redno obiskuješ in mi daješ lepih nauk. Jaz nimam drugega prijatelja, kakor tebe, ker moji tovariši so večinoma Nemci in Poljaki. En slovenski štajerc je bil tukaj, pa je predstavljen na Ogrsko v mesto Ujvidek. Moje življenje v Romuniji je tako-le: Službo imam dve uri; stražiti moram Ruse, da ne uidejo. Potem imam šest ur prosto. Kadar imam prost čas, grem na obrežje Donave ali pa v mesto; če se mi poljubi, grem pa tudi spat. Stojim na obrežju Donave ter občudujem širino in gladino Donave. Na Bolgarsko stran na prostornih pašnikih pa zagledam velike črede, ki se pasejo mešano: konji, voli in ovce. Dalje mi oko zagleda bolgarske gore, posejane z drevjem; vmes so njive posejane z žitom. Zdaj se mi spomin budi na domači kraj ob hrvatski meji. O lepi moj slovenski kraj! Ali bom jaz še kdaj prebival v tebi? ... Ura je prišla in zopet moram nastopiti službo. Nato grem v mesto, da si nakupim potrebnega živeža. Pridem do prodajalne, ki stoji oddaljena do 100 korakov od cerkve. V prodajalni je naprodaj meso, zelenjava in ribe. Usedem se v lopo prodajalne in opazujem ljudstvo, ki gre iz ulice v ulico. Tu vidim priprostega Romuna s kožuhom na hrbtu v poletnem času in srajco do petá; gledam imenitne meščane in si mislim, kateri od teh je neki bolj srečen? A ne morem presoditi, ker nisem modrijan. Čas mine. Moram kupiti, kar potrebujem in iti

v barako. Čas se hitro zavrti in zopet me kliče dolžnost v službo. Tako mi poteka dan na dan, noč na noč. Tukaj zdaj mlatio pšenico; imajo velike skladalnice, kakor hiše. Pa ne mlatio s cepci ali s strojem, ki se z rokami obrača, ampak s strojem, ki ga goni voda in ogenj. Pšenice pa imajo res veliko v Romuniji, pa tudi koruze. Za zdaj je zadosti. Drugikrat še kaj napišem, če se bom tukaj nahajal. V Metliki na Belokranjskem pozdravljam vse sorodnike, prijatelje in znance. Priporočam se v pobožno molitev!

Corabia, 17. avgusta 1917.

Znidaršič Janez, inf.

Poročilo z ruskega bojišča.

Najprej tanogo pozdravov vsem znanecem, domačim, vsem slovenskim vojakom, vsem bralcem »Domoljuba«. Zdaj pa nekoliko od vojske. Pred ruskim umikanjem je imela naša kompanija postojanko v visokih gozdnih Karpatih; imeli smo hlad, kakor pri vas pozimi. Na drugem hribu nasproti nam so bili Rusi. Dne 23. julija izvemo, da je Tarnopol prišel zopet v naše roke in da se Rusi na celi črti umikajo. Takoj smo poslali močne patrulje za Rusi, ki so tudi v tem kraju zapuščali svoje zakope. Z velikim veseljem smo spravili svoje reči skupaj, napravili prehod skozi žične ovire in ob dveh ponoči odrinili za sovražnikom. Ob 10. uri dopoldne smo dospeli v Rafaelovo, potem je pa šlo kar 14 dni naprej. Bežeči Rusi so za sabo podirali in požigali, kolikor so pač mogli. Kjer jim je pa bila naša vojska urno za petami, so pa morali pustiti mnogo municije, živeža i. dr. — Tu kjer smo zdaj, ni preslabo. Vročino smo imeli veliko, a prišel je dež in zdaj je bolje.

A. I. Podgornik.

Kako smo praznovali cesarjev rojstni dan v Tirolah.

Cenjeno uredništvo! Namenil sem se napisati par vrstic za »Domoljuba«, ki ga zelo rad prebiram, ker vse tako po domače piše. Želim Vam opisati, kako smo se veselili rojstnega dne našega ljubljenege vladarja. Mesto, kjer se je to godilo, je obdano z visokimi gorami in je eno izmed tistih, po katerem se Italijanu vzbujajo goreče želje, da bi ga dobil v svojo last. Zato pride večkrat gledat, kako se kaj imamo; samo predolgo se ne sme muditi pri nas, ker naše obrambne baterije mu tako pošljejo za spomin nekaj šrapnelov. Zadnjič pa je bilo enemu tako všeč, da se je spustil doli in si od blizu ogledal naše mesto. Bilo je neko popoldne, ko začne streljati. Hitro gremo gledat, in res, kmalu zagledamo v visočini sovražni zrakoplov, ki je plul ravno nad nami. Streljanje je postalo vedno hujše. Videli smo, kako zadavajo šrapneli. Pričakovali smo neljubih pozdravov, namreč bomb, a ni inel časa za to. Moral je gledati, da se hitro ogne našim strelom, kajti vedno bližje so prihajali. Ni dolgo trajalo in moral se je spustiti na tla. Drugi dan sem ga videl, ko so ga peljali v našo letalsko postajo. V četrtek je bilo v dnevnem povelju, da bomo v petek slovesno obhajali rojstni dan našega

cesarja. Po mestu so začeli razvijati zastave; vse je bilo okrašeno. Ob 9. uri so zažgali po bližnjih gorah kresove. Samo na eno stran sem jih opazil 13, vmes pa sč spuščali rakete v zrak. Z bližnjih gričev se oglašajo topovi. Ko se nekoliko zračni, zagledamo na severnem delu mesta električno razsvetljen vodomet. Vse se ozre na to lepo prikazen. Ali kaj je to, ta velika svetloba? Na bližnjem griču, odkoder je prihajala svetloba, ugleđamo začetno črko presvitlega cesarja, »K«, obdano z nebroj električnimi žarnicami; sedaj so začeli spuščati v zrak krasne raznobarne rakete. Črka »K« je bila obdana s takim čarom, da se ne da popisati. Bil je to lep večer v mojem življenju, ki ga ne pozabim nikdar. Dolgo časa smo gledali ta lépi prizor. Z nasprotne strani pa posveti reflektor, ki meče žarke prav do mesta. Zamislil sem se, kakšno veselje bo šele vladalo, ko se bo sklenil mir, za katerega se naš cesar tako zavzema. Takrat bo šele veselje, če bodo vojaki vsak na svojem domu, saj sedaj smo razkropljeni po vsem svetu. Tudi takrat se bo povrnil rojstni dan Nj. Veličanstva in z veseljem se bomo spominjali težkih vojnih let.

Zvečer je bila velika veselica na Dan-tejevem trgu, kjer smo se dobro zabavali, saj smo imeli dve polkovni godbi. Na sredi je bil napravljen oder, kjer so bile predstave raznih umetnikov. Videl sem med njimi tudi pravega Indijanca, ki nam je kazal svoje spretnosti, da smo se mu vračudili. Okoli pa je bilo veliko paviljonov, ki so bili okrašeni z balončki. V sredini je tekel potok, po katerem so se zibale električno razsvetljene lične ladjice. Vse to kaže, kako priljubljen je naš cesar, kralj miru. Bog daj, da bi se kmalu napravil mir in odrešil ves človeški rod, ki sedaj trpi pod težo grozovite vojne. Bog ohrani našega cesarja še dolgo vrsto let. — Mnogo pozdravov vsem bralcem »Domoljuba« pošilja iz daljne Tirolske Anton Nadžar.

Po treh letih.

Franc Završnik od Škofje Loke se bojuje za domovino že tri leta. Nedavno nanzanja svoji sestri Miciki, da je še živ in zdrav. Se pač tudi vojakom dozdeva kot nekako čudo, če je kdo vztrajal kar ves čas triletnega vojnega vrvenja po raznih bojiščih, po morju in po zraku. V pismu pravi: »Ali se je doma že kaj preobrnilo, ko nisem bil že tri leta v Škofji Loki. Meni se je v tem času čudno preobračalo: Leta 1914. sem pisal domov z velikega parnika; v začetku leta 1915. sem se znašel zopet v strelskem jarku, kjer so me žrle uši. V takem položaju sem bil celih 16 mesecev. Nato sem se vrnil zopet k zrakoplovcem uživati lepe dneve; a tu me je zadela nesreča: bil sem ranjen. Tudi danes mi ni treba čepeti v jarku, kajti zdaj sedim na lepem motorju, ki ga potrebujem na tirolskih pečinah in nad ledenimi gorami. — V teh treh letih sem res dosti poskusil, same h... me še ni za lase pograbil. Namesto tega mi je Talijan prste na roki pogrizel, pa mu bom že še poplačal — seveda ne z denarjem.

Pozdravljam lepo vse domače!

Od prve mobilizacije v vojski.

(Pismo se je bilo založilo. Op. ured.)

Topničar Jurij Kaliope od Sv. Jurija pod Kumom, ki je streljal Rusa v Galiciji in Bukovini, ter zdaj že drugič draži Italijana, piše — še vedno zdrav in nič ranjen — svoji materi in sestri. (Nad naslovom ste uvezeni dve sveži zvezdnati planiki):

Draga mi mati in sestral

Ravno danes, ko solnce tako prijazno obseva te visoke, s snegom pokrite vrhove, in ko sovražnik utrujen in vpehan miruje, mi je toliko časa prostega, da malo premišlujem potek tega dolgega vojnega časa.

V mislih mi je tudi, da prihaja za vaju lep dan, in to že tretjič v teh težavnih časih.

Tudi jaz se ga veselim in sem Bogu hvaležen, da nas je še vse zdrave ohranil.

Nič vaju naj ne vznemirjajo ti hudi časi pri vajinem godovanju, saj se morajo časi menjati; dobro ne traja vedno, hudo tudi ne. Trdno upajmo, da ne bo več dolgo, ko bo ljubo solnce po tako viharnih dnevih zopet v miru prisvetilo; sijalo bo lepše in veselejšel

In mi bomo Bogu hvaležni, da smo tako srečno prestali nevihto.

Trdno upam na božjo pomoč, da ko bo prihajal čas zopetnega vajinega godu, bo že to gorje pozabljeno in bomo vsi skupaj doma praznovali ta veseli dan.

Tudi jaz se priporočam v teh dneh Mariji in vajini patroni, da nam že skoro izprosita od Vsegamogočnega to, kar vsak dan na milijone src prosi in želi.

Tudi vaju prosim, spomnita se na ta dan tudi nas vojakov, braniteljev tako drage nam domovine. Večina zmagaja. Torej prosimo tudi mi skupno Vsegamogočnega, da podeli mili Avstriji skoraj dar zmagaja in ljubi mir, ki si ga želi vsi narodi.

Kaj pa za vezilo? Visoko v gorah prebivam in priprostim vojak sem; kar bi Vama za vezilo poslal, vaju bi ne zanimalo. Zatorej pa Vama pošiljam tisoče najlepših pozdravov in srčno voščilo, naj Vama ljubi Bog izpolni vse blage želje.

Najsrčneje pozdrave tudi očetu in bratu! Z Bogom!

Pisitelj

Ljubi Domoljub! Pred meseci sem bil enkrat na dopustu ter te zagledal pri nekih znancih; precej sem te prečital in si se mi takoj dopadel. Dobiti te moram — sem si mislil — za vsako ceno. Sedaj prihajaš vedno tu sem na bojišče. Prav težko te čakam. Ko pa prideš, napraviš zelo kratek čas meni in tudi mojim tovarišem, ker vsak te rad čita. Vojaku na bojišču ni veselejše, kakor če kaj pošte dobi, bodisi dopisnice ali časopise. Zato pa pišete večkrat svojim branilcem, ki se za Vas bore.

Mi smo bolj v ozadju za bojno črto; pa tudi tukaj ni nič varno, vedno plava v zraku »smrt« nad nami v podobi strupenih sršenov, posebno ponoči, ko je svetlo, jasno in čisto nebo.

Zelo prijetno je, da dobimo vsakih osem dni čisto perilo. Umazano oddamo, pa čisto dobimo nazaj.

Sempatja se spreletava po zraku polno golobov, domačih in divjih, ki pa vedno bežijo pred našimi. Kukavice, kosi, vse je prepevalo tudi pri nas na bojišču.

Če stopimo v večerni zarji malo više, se nam nudi krasen pogled. V zlati svetlobi se smehlja hči planin in se izgublja počasno v morje.

Kako lepo so urejena pokopališča padlih, je težko opisati. Vsako kotlinico porabijo za to; pa tudi kamen izstrelijo, da potem nastane lep grob. Grobove krasne lepi spomeniki s krasnimi napisi. Sempatja se tu nahajajo velike jame, sto in sto metrov globoke, ki so polne divjih golobov. Ko sem tako zrl v neko jamo, sem opazil polno divjih golobov globoko doli, vržem kamen noter, da je zabučalo globoko doli po duplini, a niti eden se ni zgenil. Vse je bilo tiho. Čudna žival!

Ko Ti to pišem, ljubi »Domoljub«, grme topovi in se bliska na desno in levo. Jaz pa pišem dalje in ogledujem iz mojega šotora, ki je tak, da mi ga lahko takoj burja vzame, čeravno je dobro pritrjen. Mnogo pozdravov vsem znancem in prijateljem želi tolminski rojak. Z Bogom za domovino! — France Kovačič.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

17. Zakonski blagoslov.

Tri leta so minila, z njimi tudi skrbi in veselje. Obrazi so se zresnili in srca so nosila razne brazgotine, znamenje prestanih bojev.

Obraz Rozikin je postajal od dne do dne resnejši in bledejši. Ko ji sedi nežno dekletke v naročju in se ljubeznivo oprijemaje materinega vratu s polnima ročicama, ne gleda nanjo veselo materinske sreče blesteče se oko. Pogled materin je zamišljen, kakor odsoten, preplašen. Pogosto se zdrzne, pa zopet, kakor bi se prebudila iz hudih sanj, pritisne dete nase tako močno, da zaplaka.

Anica posedava cele popoldneve ob kolovratu pri njej. In enako hitro kakor kolovrat, se ji suče jeziček. Mala Marijica spleza v njeno naročje. Tako rada sedi pri živahni, veseli in dobri tetki, ki se smeja in veseli, kadar zavriska zaradi kake malenkosti, cvetke, pentljice — in se ne obrača žalostno v stran, kakor potrta mamica.

Naravna tetina ljubkost vleče in vabi zdravo zmisel življenja v živahnem otroku k sebi. Njene male nožice so že našle stopnice do vrat tetine sobe. Tu doli pa se vadi Anica v izvrševanju telesnih del usmiljenja: tolažiti žalostne in prav svetovati dvomljivcem.

Rozika se iznova boji bodočnosti, ki prihaja z vsemi mukami v verno, katoliško srce. Njena molitev vpije v tisoč izdihljivih proti nebesom!

»Usmiljeni Bog, ne daruj mi dečka! Zastonj poišče skrbni mož razburjeni ženi slovečega zdravnika. Zastonj prigo-varja na Aničino prošnjo preizkušeni mestni gospod župnik in se sklicuje na zapanje v Boga, govori potrta ženi o dolžnosti matere, ki se mora zaradi svojega otroka premagovati in se ne sme zarihati v skrbi prihodnjih dni, ki jih je Bog prihranil v svoji neskončni modrosti zase. Castitljivi duhovnik se je veliko žrtvoval za svoj župnijanko, ko je obljubil, da hoče govoriti z luterskim očetom, da bi ta v veliki ljubezni do svoje žene, dopustil njej prosto vzgojo vseh otrok.

»Samo to bo rešilo bolešno ženino čustvovanje,« si je rekel. »Če se mi ne posreči, pregovoriti očeta, bo moral Bog sam s posebno milostjo pomagati ubogi ženi, da bo prenašala, kar si je sama nakopala.

Nekega dne se je razlegel divji, obupen krik po zvonarjevi hiši.

Anica je molela Roziki otročička nasproti. Vsa blede, posivelih ustnic, je zašepetala sicer tako srčna Anica:

»Bog ga blagoslovi — deček!«

Rozika je zavpila, kakor brezumna. Obe roki je braneče, divje stegnila proti drobnemu, rožnatemu telescu. Materina roka je pehala od sebe, kar bi morala blagoslovljati. Srce, ki je kričalo po ljubezni, se je prestrašeno odstranjalo od nje; do smrti izmučena, je brezčutno padla nazaj na posteljo.

Zdravnik se je dan za dnem pečal z zmešanim Rozikinim duhom. Anica je presedala po cele ure ob postelji mrzlične bolnice. Naglo, zmešano govorjenje se je mešalo z usmiljenja vrednimi očitki. Pa zopet groza pred nevarnostjo; — krotiti je bilo treba divjo, neukročeno silo mrzlično bolne.

In zato je Anica trpela mnogo, mnogo. Njena zdrava polnost je pojemala, trudno je vlekla noge za seboj in nemirno so zrlje njene oči. Nekoč, ko je bolnica v zmedenosti ljubeznivo prosila svojega moža, naj pusti dečka v katoliški veri, ni mogla več vzdržati. Hitela je po stopnicah v delavnico po Henrika in mu zaklicala:

»Pojdi gori k ženi! Pusti vse pri miru in hiti tak, kakoršen si!«

V zamazanem, delavskem jopiču je stal takoj preplašeni mož ob postelji z boleznijo boreče se žene. Poslušal je njene ljubeznive, nežne prošnje. Besede polne ljubezni, ki jih še nikdar ni slišal iz njenih ust in ki so spale v dnu duše do moža, ki bi bil ene vere z njo, — so ji uhajale iz notranjosti na dan. Kakor angel je molila za svojega dečka, pa si je zopet rvala lase in vpila kakor obsedena, in nato kakor mrtva utihnila.

Henrik je stal kakor ukovan od groze; — poslušal je poln usmiljenja in sočutja njene ljubke izlive ljubezni in molitve — in stresal ga je smrtni strah ob njeni muki.

Tu je ležala njegova žena v najhujši sili, — temu nasproti pa je stala njegova sestra. Enkrat jo je že zatajil pri svojem prvem otroku, in to ga je bolelo vsak dan. Ko je mala, sladka Marica molila, pa jo je

gledal, kako je šla v tujo deželo, ki je sam ni poznal in ne bo mogel priti vanjo — »Ne, ne!« je vpilo njegovo zmučeno srce, »ne, tega ne smeš pri dečku dopustiti; vrglo te bo kakor njo, ne boš prestal — in kaj bo potem z ubogimi otroci.«

»Naučiti se bo morala nositi, kakof jaz,« je pripomnil jokajoči Anici. »Ne morem drugače, Bog mi pomagaj!«

In naglo je zapustil bolnično sobo.

In močnodušna Anica je zaplakala:

»Zastonj! Vse je zastonj!«

Ona, ki je Roziko bolj poznala, kakor oče, brat in mož se je v skrbeh povpraševala:

»Ali se bo okrepila ali se bo njeno slabotno telo v tej mrzlični vročini popolnoma uničilo. Če poneha mrzlica, ali bo njen izmučeni um mogel prenašati križ, ki si ga je sama naložila, ne da bi ji otemnel vsled pritiska črne sence?«

Toda Anica je dočakala čudež o človeški moči in trdnosti. Pogosto se umrje hitro, toda ne lahko. Človek mnogo prenese. Roziki se je um zopet zbistril in polagoma se je začelo krepiti tudi telo. A niti z besedicami ni omenjala dečka. Bilo je, kakor bi ne vedela ali ne hotela vedeti zanj.

Ze je šla omahovaje iz čumnate v sobo, a ni pristopila k zibelki. Poklicala je deklico k sebi in jo ljubeznivo poljubila, ko je plašno stopila k bleedi materi. Bolestno smehljaje jo je pobožala po zlatorumenih kodrčkah in jo iznova poljubila. Po dečku pa se ni ozrla.

Anici se je zdelo vse to tako strašno — naposled se jo je lotila misel, da je Rozika vse pozabila in bo morala še enkrat doživeti. Toda to ni mogoče. Saj je opazala, kako je mati pri dečkovem joku vselej krčevito stisnila ustni in se obrnila strani. To ne sme iti tako dalje. Rozika je tudi tukaj mati in se mora v božjem imenu privaditi izpolnjevanju svojo materinsko dolžnost. Modra žena si je mislila: »Sama jo bom puščala pri otrocih; morebiti pride ura, ko se bo ganilo zaprtu materino srce in se odprlo nedolžnemu črvičku, da ga prižme in pritisne nase v ljubezni in sočutju.«

In tako se je zgodilo, da je Rozika zastonj čakala nekega jutra na pridno otrokovo postrežnico. Dekla, ki jo je bila Anica naučila, je postavila toplo vodo za otrokovo kopel in klop, in odšla. Deček v zibelki se je začel premikati. Marica je stopicala vsako jutro v kratki suknjici zraven zibelke in žarečih oči zrla na bitje, ki je bilo mnogo manjši od nje. Slabotno je dete ječalo. Anica pa ni prišla. Nato je dete glasno zajokalo. In v mali Marici se je vzbudilo sočutje. Počasi je korakala od zibelke v čumnato in dejala, kakor bi se razumelo samo ob sebi:

»Mama, fanti veča — brs, brs vodo...«

Bolni ženini občutki so se hoteli upirati. Boj se je začel v njej:

»Ne dotaknem se ga, luterskega otroka,« ji je govoril razburjeno um — »moje ubogo, po meni izgubljeno dete,« je stokalo nasproti njeno srce.

Naglo se je obrnila, da se je Marica prestrašila — naglo zagrabila dete iz zibelke in je pritisnila na prsi; — v potokih

so se ji udrle solze in kapale na otroka, ki ga je vedno in vedno ljubkalo in poljubovala.

Vihar v njeni notranjosti je divjal — in ponehaval. Dete, ki je nekaj časa molčalo, je začelo jokati. Ustnici sta se mu nakremžili in glasen vek je sunkoma plaval po sobi.

»Brani se že,« si je mislila mati. Naglo ga je odvila iz pvoja in ga položila v toplo kopelj.

»V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha,« so zašepetale ustnice stari, katoliški blagoslov. In zopet se je morala braniti solzam, ki so padale mesto blagoslovljene vode na njenega otroka v kopelji.

Z ganjeno zadovoljnostjo je opazila Anica, da se je lotila pravega zdravila pri bolni materi, ko jo je postavila pred delo in materinsko dolžnost.

Z nežnim pogledom je ves ganjen opazil Henrik mater z otrokom pri oknu. Vesel si je mislil:

»Prestala je sedaj najhujše. Roke ji bom pokladal pod noge, da je le zopet ozdravela in se spametovala.«

Toda kljub vsej njegovi skrbljivosti ni Rozika napravila nobenega koraka brez muke in boli. Deček je bil krščen, mati o tem ni vedela in ni vprašala; mislila si je lahko, ker so ga vsi imenovali Mirkota. — »Mir naj prinese,« je dejal Henrik resno Ani, ko ga je vprašala po imenu. Rozika pa se ni brigala za to. Zdelo se ji je, kakor bi ji ne bilo vse to nič mar.

Zjutraj in zvečer je prekrizala dečka, in ko je k molitvi sklenila deklici roki, je položila dečkovi mali peščici drugo vrh druge.

Henrik ji je pustil.

»Čas bo vse pojasnil,« si je dejal.

(Dalje.)

Tedenska pratika.

Petek, 31. avgusta: Sv. Rajmund Nonatski. — Sv. Izabela, kraljica in devica.

Sobota, 1. septembra: Sv. Egidij (Šent Ilij), opat; deželni patron na Koroškem († 720). — Sv. Emigdij. — Sv. Aleksander. — Sv. Verena.

Nedelja, 2. septembra (14. pobinkoština): Evangelij: Jezus razlaga božjo previdnost. — Sv. Štefan, kralj ogrski. Sv. Maksim.

Ponedeljek, 3. septembra: Sv. Evfemija, Tekla, Erazma in Dorotheja, dev. in muč. oglejske.

Torek, 4. septembra: Sv. Rozalija, dev. († 1176). — Sv. Teodor. — Sv. Ida, kraljica. — Sv. Roza iz Viterba.

Sreda, 5. septembra: Sv. Lavrencij Justinijan († 1455). — Sv. Beta. — Sv. Viktorin, škof.

Četrtek, 6. septembra: Sv. Magnus († 655). — Sv. Pelagij. — Sv. Favst.

Solnce vzhaja ob 5. u. 20 m., zahaja ob 6. u. 38 m.

Luna: Ščip 1. sept. ob 1. u. 28 m. popoldne.

Egidij, opat.

(† 720.)

Egidij Atenčan je zbudil že v mladosti zanimanje vsled svojih čednosti in vednosti. Iz usmiljenja je dal nekoč vso zgornjo obleko nekemu revežu. Srce ga je vleklo že zgodaj v samoto. Zapustil je dom ter se podal na Francosko, kjer si je na skrivnem kraju ob izlivu reke Rone postavil borno koč. Pozneje se je preselil v neki gozd v škofiji Nimes, kjer je v molitvi in svetem premišljevanju služil Bogu, živeč ob sami rastlinski hrani. Sporoča se, da ga je nekaj časa hranila z mlekom krotka jelenka. Zasledili so ga na ta način, da so lovci prepodili žival, ki se je zatekla v varstvo k svetniku. To in pa več čudežnih dogodkov je dalo povod, da je njegovo ime zaslovelo po vsej Franciji. Ko se je Egidij nekoč sešel s slovečim podkraljem Karlom Martelom, ga je ta prosil, naj bi svetnik molil zanj, da bi se mogel izpovedati nekega greha. Med sv. mašo, tako pripoveduje legenda, je prinesel angel svetniku listek, ki je bil na njem zapisan skriti greh podkralja. Egidij pošlje listek kralju, ki je začuden priznal in se skesano izpovedal svojega greha.

Egidij ni zapustil samote, četudi so mu ponujali visoke in častne službe. Prištevalo ga med 14 glavnih pomočnikov v sili; priporočajo se mu zlasti zakonske žene za materni blagoslov. — V življenju njegovem beremo tudi to-le: Neki puščavnik je tožil Egidiju, da ga moti dvom, če je bila Marija vedno devica. Egidij je zapisal v pesek to-le vprašanje: »Ali je ostala Marija pred rojstvom, v rojstvu in po rojstvu Jezusovem vedno devica?« — In glej! Vsakikrat je pognala iz suhega peska bela lilija kot odgovor!

To in ono.

Zvestoba.

Zvestoba preljuba, oh kje si zdaj ti? Li domek predragi še kje ti stoji? Li vojnih topov velikanska vsa sila i tebi je hišico mirno razbila?

Gotovo! Drugače neveste kako bi bile nezveste ženinom tako? Drugače gotovo bi žena ne bila moža z nezvestobo kedaj razžalila.

Prijateljico sem imela i jaz, mi v sreči udana je bila lep čas; ker meni pa sreča ni bila več mila, zato še družica me je zapustila.

Ne iščem med svetom družice jaz več, prijateljstvo mrtvo, zvestoba je preč. Potrla pač vojska premnogim je srečo, pretvarila zemljo premnogim je v ječo! Dolenjka.

Trdna kot skala. Nadvojvoda Karel Ludvik, brat rajnega cesarja Franca Jožefa, svojčas cesarski namestnik na Tirolskem, se je napotil nekoč v Lans pri Inomostu. Bil je v vojaški obleki; spremil ga je njegov pridojnik. Ker mu pot v Lans ni bila prav znana, vpraša čvrsto kmečko dekle, ki jo je dohitel, po kateri poti se pride najhitreje v Lans. Deklica je bila malobesedna in pravi: »Le pojdite naprej — z nosom čisto naravnost!« Nadvojvoda odgovori: »Pojdij z menoj in mi pokaži pot!« Mladenka pa reče: »Še tega se manjka. Ali mislite, da sem taka kot tiste, ki za vojaki letajo? Niste na pravo naleteli!«

Nadvojvoda stopi v gostilno v Lansu, kjer so ga pozdravili občinski svetovalci. Došla je tudi

omenjena mladenka in spoznala, da je gospod, ki ga je »nahrnila« — cesarski namestnik. Od strahu vsa prebledela stopi trepetaje pred nadvojvodo in prosi oprostjenja. Ta pa odgovori: »Nič ne maraj, deklica! Le drži se tega, kar si na poti zatrjevala!«

Prošnja. Reven železniški delavec proge Trebnje-St. Janž je 2. julija pozabil na klopi postajališča Pijavce usnjato torbo. Kdor jo je našel, naj jo odda proti nagradi na postaji Mokronog ali pri g. A. Knezu na Trati pri Tržišču.

Za razvedrilo.

Po ravnici. »Torej štiri tedne niste bili za delo? — Zdaj pa že zopet lahko delate, kajne?« — Priča: »Prav rad še ne, gospod sodnik.«

Izpred sodišča. Zagovornik: »Prosim, naj go-podje založencu (lovskemu tatu) kazen skrajšajo, ker jo mora odsedeti v času, ko je lov dovoljen!«

Pri vojaki. Korporal: »Vi ste res pravi butelji! Simbolj pametno vas gospod lajtnant vprašuje, tem bolj neumno zijate!«

Priznanje. Založenec državnemu pravdniku, ki ga je prav ostro prijemal: »Dobro ste me ošteli, gospod državni pravdnik; sem že skoraj mislil, da mi moja stara levite bere.«

Najnovejše z bojišč.

Ob zaključku lista: Bitka pri Soči traja dalje. Najdrznejše je napadal Italijan vzhodno od Avč, kjer so se posebno izkazali štajerci pp. 47, Dalmatinci 37. str. p. in tudi druge čete. Ljuto se je zaletaval sovražnik osobito tudi na goro Sv. Gabrijele, kjer so junaški branilci odbili 15 zaporednih navalov. V ponedeljek in torek so Lahi obstreljevali goro s težkimi topovi. Pri Avčah je bilo odbitih osem laških napadov. — Naš znani letalec Banfield, ki je napravil doslej 3300 zračnih poletov, se je izrazil proti poročevalcu lista »Pesti Naplo«: »Kar se zdaj godi, je le še pravo uničevanje, prava morija in ne več vojska.«

Vprašanja in odgovori.

J. Št. — Dolinčice: Je vse poslo med vojno. F. B. S.: Vaše pismo je brez podpisa — torej...

M. Sch. B. — Pliberk: Pri glavarstvu si morate izposlovati legitimacijo; tam vam bodo povedali, če je treba še posebnega vojaškega dovoljenja.

A. Z. — Podčetrtak: Cikorija se po malem že še dobi večinoma po vseh trgovinah, a le pomalem. Na debelo se posameznikom ne oddaje.

A. P. — Logatec: Prečitajte razlago o vzdrževalnici v 30., 31. in 32. številki »Domoljuba«. Sicer je pa marsikaj odvisno od dobre volje komisije.

F. Pl. — Selca: Razglašeno je bilo, da stopi nova določba o vzdrževalnici v veljavo s 1. avgustom. Čujemo pa, da od 16. dalje plačujejo zvišane zneske.

J. L. — Snožete: Ako mož dela kot vojak, nima plače; torej ostane državna vzdrževalnica.

Prošnja. Župnijski in županski urad na Koroški Beli prosita nujne pomoči za uboge pogorelece. Pred vsem bi bilo želeti, da bi se oglasili dobrotniki, ki bi mogli darovati kaj obleke in obutve. Tudi denarna podpora bo prav prišla, kajti zavarovalnice baje ne bodo izplačevale zavarovanj, ker je požar nastal vsled vojne. Sila je res velika, pomoč nujna.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 22. avgusta: 30, 39, 23, 59, 71.
Dunaj, 25. avgusta: 8, 85, 47, 88, 35.

SKRIVALNICA.

»Zdaj v vojnem času vsega manjka« — ti toži vsak, ti tarna mamka. Gre ribe fantič mlad lovit, če mogel bo ostati skrit, ker karte nima ne pravice. Čul pač glavarja je oklice, da kazen ostrja bo zapela, če straža bi tatu ujela. A deček varno se je skril, pač težko ga bo kdo dobil.

Vr XII 368/17-14

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je vsled naredbe z dne 10. julija 1917, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 21. julija 1917 pod predsedstvom c. kr. dvornega svetnika Pajka, v navzočnosti c. kr. višje deželne sodnije svetnika Ferscheta, c. kr. deželne sodnije svetnikov Bežka in Regallyja kot sodnikov in c. kr. avskultanta Jermana kot zapisničarja, v prisotnosti c. kr. državnega pravdnika Stöckla, obtoženke Frančiške Pogačar in zagovornika dr. Ravnharja, o obtožbi, katero je dvignilo c. kr. državno pravdnistvo zoper Frančiško Pogačar, rojena 17. februarja 1894 v Trzinu, tja pristojna, kat. omožena posestnika žena zdaj v Rodici št. 36, že kaznovana, zaradi pregreška po § 20/2 a cesarske naredbe z dne 24. marca 1917 d. z. št. 131 in prestopka po § 32/2 ces. naredbe z dne 11. junija 1916 dr. z. št. 176 in min. odr. z dne 26. maja 1917 d. z. št. 235, in po predlogu, sestavljenem po obtožitelju na obsodbo po obtožbi, razsodilo tako: Frančiška Pogačar je kriva, da je, zaradi draženja že kaznovana, dne 15. maja 1917 v Trzinu s tem, da je Antonu Sigulin prodala 20 kg izbola po 3 K 20 h za kg izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, za potrebsčine zahtevala očitno čezmerno ceno ter nalašč zaseženo zalogo sočivja v 500 K ne presegajoči vrednosti neopravičeno otujila. Zakrivila je s tem pregrešek draženja po § 20/2 cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, d. z. št. 131 in prestopke po § 32/2 ces. naredbe z dne 11. junija 1916, d. z. št. 176 in min. odredbe z dne 26. maja 1917 d. z. št. 235 in se obsodi po § 20/2 prvo cit. cesarske naredbe z ozirom na § 267 k. z. v uporabo § 260 b k. z. na 1 teden strogega zapor, poostrenega s enim trdim ležiščem in na denarno kazen 100 K, za slučaj neizterljivosti iste v nadaljnjih 10 dni v zapor ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov. Po § 45 prvocit. cesarske naredbe se ima sodba objaviti na stroške obtoženke enkrat v »Domoljubu« in nabit na občinski deski občine Trzin pri Kamniku. Ugodivši vzklicu c. kr. državnega pravdnika proti predstoječi razsodbi, je c. kr. višje sodišče v Gradcu z razsodbo z dne 16. avgusta 1917 opr. št. Bs 58/17 isto v toliko spremenilo, da je zaporno kazen zvišalo na deset-dnevni strog zapor.

LJUBLJANA, 21. avgusta 1917.

Pajk m. p.

Sijajno bodočnost

imalo, turške in nove srečke avstrijskega Rdečega križa vsled njihove vedno zvišajoče se cenarje vrednosti Vsaka srečka zodenel Glavni dobitek znašajo čez

1.000.000 kron!

Natančno pripišite v igralnim načrtom razpošiljin brezplačno: S. čekovno zastopstvo 12. Ljubljana.

Suhe gobe (jurčke)

Iepo sušene kakor tudi prazne vreče, brinjevo olje, lešnike in orehe

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

M. Rant, Kranj

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdnih pridelkov. 3062

Išče se

2110

poštena dekla

ki ima veselje do nekaj živine in do poljskega dela, in se na to razume,

za župnišče v Hrušici, p. Podgrad, Istra.

Preklic. Podpisano tem potom preklicem in obžalujem vse izmišljene govornice, ki sem jih razširjala čez Ivano Levstik in Alojzija Knavs-a iz Hriba. Marija Krže m. o.

Loški potok, dne 12. avgusta 1917.

Preklic. Podpisano tem potom preklicem in obžalujem vse izmišljene govornice, ki sem jih razširjala čez Marijo Krže in A. Knavs-a iz Hriba. Ivana Levstik m. p.

Loški potok, dne 12. avgusta 1917.

Vsako razširjanje teh neosnovanih govoric se boče sodnijsko zasledovalo. A. Knavs m. p.

Zastarele lišaje, srbečico, garje ozdravite v najkrajšem času popolnoma samo z rjavim mazilom-znamke:

„Antimilbin“

Ena doza zadostuje za popolno ozdravljenje ter stane 4 K. 2135

Lekarna pri „Mariji Pomagaj“ v Vipavi, Notranjsko.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 133 cm dolgimi orjaskimi Lorelei-kiml lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni r. b. j. poudre, ki sem jo znašla samo. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospekuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim cvetenjem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Do pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzelenjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vse naročila.

Ana Csillag, Dunaj I. Kohlmarkt 11.

Le 2K 15h stane pri nas najmanjši fot. aparat „Omega“, vel. slike 4x4 kompl. z malo opremo z natanč. navod. za začetnike. Kamera za učence, za plošče in filme, posebno primerna za začetnike, vedno pripravlj., sodna delo, zapora za daljše in momentne posnetke, oster akromat, objektiv, tamna plošča in vsa potrebna oprema in v porabno navodilo le K 33-60. Dober stranski sasljuček, ker so slike gotove v 1 minuti. Pošilja po potkuju. Poština 1 K. Export „Perfekt“, Dunaj VII. Neustiftg. 137/102. 1363

kompl. v kart. s kovin. kaseto in navodilom vel. 4 1/2 x 6 K 22-80, vel. 6 x 9 K 31-20. Zaključna omara in vojniš. o, saploščin film, šer. naoblika vel. 4 1/2 x 6 K 43-20; vel. 6 x 9 je K 50-40. „Brožna kamera“ kompl. z malo opremo in 1 porabno navodilo le K 33-60. Dober stranski sasljuček, ker so slike gotove v 1 minuti. Pošilja po potkuju. Poština 1 K. Export „Perfekt“, Dunaj VII. Neustiftg. 137/102. 1363

Radi pomanjkanja krme prodam lepo

3 letno kobilu

Je zaskočena, rujava barve, 16 pesti visoka, pametna žival. Ogleda se lahko vsak čas pri Matevžu Ferne, posestniku v št. Luciji 3, pošta Begunje pri Lescah, Gorenjsko. 2126

Framydol je sredstvo za pomlajevanje las, ki rdeče, svelle in sive lasne in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštino vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči bleda lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštino vred K 2-45. Povzete 35 vinarjev več. Naslov za naročila:

JAN GRODICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava. 2525

KUPIM

bukovo oglje od enega vagona kg 10.000
bukova drva od 5 sežnjev (20 metrov) naprej.

Plačilo naprej ali povzetje. Prosim ponudbe. JAKOB TAÜGER, trgovec z ogljem in drvom, TRST.

Št. 2907. Srebrn prstan v 6 sveznih baroknih vaz amajliran K 3-60. Cene brez pavilka.

Izšel je

novi cenik

s koledarjem in vojnimi urami po najnižjih cenah. Tudi po pošti zaostoj. Na obliini obisk vjudno vabi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Kapim dobre

mlinske kamne

95 cm premera za mletev štul (caljce, bele kranjke ali podobne). Kdo jih ponudi?

Andrej Zajec, Pešata 22, p. Dol pri Ljubljani.

Suhe gobe

lepo in zanesljivo blago kupuje po najboljših dnevnih cenah Vilj. Steinherz, Ljubljana Dunajska. cesta, Mathianovo dvorišče.

Kupi se

brinjevo olje

Ponudbe z navedbo cene v kilah in množine na K. MILKOVIČ, Moste pri Ljubljani. 2028

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nisko premije. Najugodnejši pogoji za vsako zavarovanje.

Stanje zavarovanega kapitala K 175.000.000—
Stanje garancijskih fondov K 55.000.000—

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj in poštino prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1832

Vsako množino

dobro zrelih in suhih 1902

lešnikov

kupi Franc Bartol v Medvodah.

Avtomatizna past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Past za muhe „Nova“ komad K 2-80. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

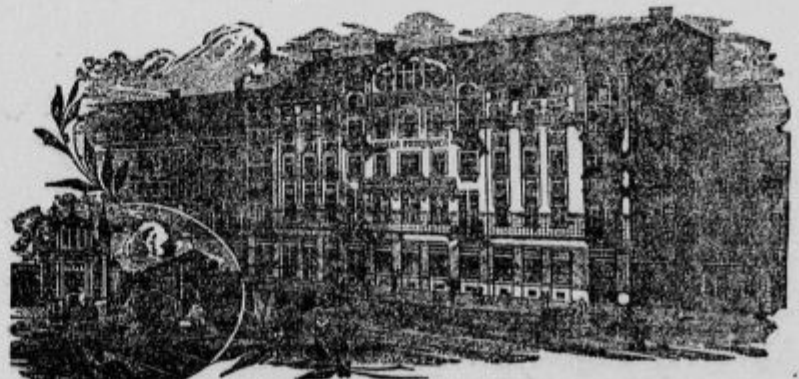
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezeruni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljše.

Vojna zapustna ura
natančno regul. in rep-
dca Nikel ali jeklo K
15 - 16 - 20 - s radij.
svetilo kazal K 16 -
20 - 24 - v sreb. okr.
K 18 - 24 - 28 - s rad.
svet. kaz. K 20 - 26 -
srebr. zap. ura na olati.
K 20 - 25 - 40 - 14 k.
slata zapustna ura na
olati K 100 - 120 -
140 - 3letno pisмено

jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak ristiško! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik - Brna št. 1535 (Česko.)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik.

Zastoj dobi vsak na željo

mo glavni ka-
talog ur, sre-
brne, zlatne,
ne, godbenih
predm. Violine
in vise. Dobre
har. po K 14, 20,
25, 30, 35, 40,
2 vrste harmonike po
K 70, 100, 120; 3 vrste
harmonike po K 180, 200,
240, 280. Samica do-
voljna ali
denar nazaj.
Pošilat. po
povzetju ali
predplačilu
Razpošiljal-
nica.

JAN KONRAD, s. l. kr. dvor.
deb. Most/Brna št. 1730, Česko.

**Kuverte s firmo,
pisma,
račune itd.**

izvršuje natančno
po naročilu

**Katoliška
tiskarna
v Ljubljani.**

Ustanovljeno i. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno **v Ljubljani,
Kongresni trg štev. 19**, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
korenjevo, razna travna in druga domača se-
mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje **SEVER & URBANČIČ**, Ljubljana,
Woltova ulica 12.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju **zamenjam!**
Neugajajoče

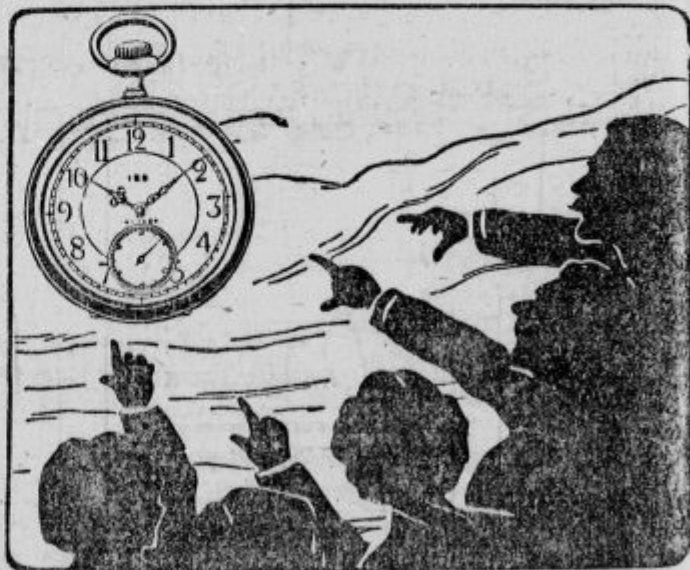
Velika izbira ur, verižic,
prstanov, lepoticja, daril
id. v velikem

krasnomu ceniku,

katerega zahtevajte za-
stoj in poštne prosto.

- St. 99410 kovinasta anker Roskopf
ura K 12'40
- > 99449 Roskopf ura, grav. močna,
2 pokrova K 16'80
- > 99600 Radijska žepna ura ponoči
sveteča K 16'20
- > 99865 kovinasta verižica K 1'60
- > 99645 Uhani amer. double zlato
K 3'40
- > 99022 Srebrni rožni venec K 9'50

Lasna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.